

Bale: Med Hensyn til dette Lovforslag er der det gunstige Tilfælde tilstede, at den paagjældende Befolkning har sat sig i Bevægelse angaaende denne Sag, førend den er kommen frem for den lovgivende Magt, idet en af Landets første Kjøbstæder har givet Anledning til dette Lovforslag; det er tiltraadt af flere andre Kjøbstæder, og der er Haab om, at endnu flere i Løbet af denne Session vilde tiltræde den i Lovforslaget nedlagte Anskuelse. Jeg skal derfor ogsaa strax opfordre de ærede Medlemmer, i hvis Valgkreds der ligger Kjøbstæder, til at indhente disse Kjøbstæders Anskuelser om nærværende Lovforslag, for at der kan tilveiebringes enten en fuldstændig Tilslutning til det eller en Modstand, hvis en saadan virkelig skulde være tilstede, hvorved det kan blive ganske klart, hvorledes Kjøbstæderne stille sig til denne Sag. Hidtil er der ikke fremkommet nogen Indsigelse imod den, og man tør saaledes antage, at dette Forslag vil møde den største Velvilje i alle Landets Kjøbstæder. Grunden til, at jeg personlig har indbragt dette Forslag, er navnlig den, at jeg, der helst havde ønsket, at Flere vilde have sluttet sig til mig ved Indbringelsen, ikke vilde forhale Sagen.

Jeg bemærkede ved Indbringelsen, at der maaskee kunde være adskillige Forandringer at gjøre i Lovforslaget; jeg antydede dengang to saadanne, jeg skal idag nævne en tredje. Hvis man ikke vil give en aldeles fast Lovbestemmelse, kunde man jo overlade det til Afgjørelse ved Raadstuemøder, hvorvidt vedkommende Kjøbstad vilde gaae ind paa Loven eller ikke; dette var en Udvei, som maaskee kunde være anbefalelsesværdig med Hensyn til denne Lovs videre Indgang, idet Frivilligheden da vilde være noget mere fremherskende, end naar der gives en aldeles fast Lovbestemmelse. Fra flere Sider er der gjort gjældende, skjøndt jeg ikke vil sige, at det er fremkommet som en Indsigelse, at der i Kjøbstæderne skulde være Forskjel mellem de egentlig Næringsdrivende og de Borgere, der kunne siges at høre Kjøbstæderne en Fordeel, uden at de egentlig tålt have nogen særlig Interesse af at høre der; men jeg troer, at denne Anskuelse hviler paa

en aldeles fast Grundfætning. Det er ved flere Leiligheder blevet udtalt, at der ikke er nogen væsentlig Forskjel mellem Kjøbstad og Landbointeressens her i Landet, hvor Agerbruget er det aldeles fremherskende, men derimod er der ganske vist for mange Samfundsklasser forbundet en bethdelig Fordeel ved at opholde sig i Kjøbstæderne; der er aabenbart der Udgang til mange Fordele, som ere nægte dem, der høre omkring paa Landet. Som saadanne Fordele vil jeg nævne, at Kjøbstæderne i deres Midte have saa at sige alle Landets høit lønede Embedsmænd, de have ogsaa i deres Midte mangfoldige Anstalter, som Staten betaler, og som ere forpligtede til at have Ophold i Kjøbstæderne. Dette stiller ganske vist Kjøbstadborgerne heldigere end de fleste af deres Medborgere paa Landet, og disse heldige Omstændigheder, der tillige forøges ved, at mange Culturforhold maae stille sig gunstigere i Kjøbstæderne end paa Landet, gjøre, at Alle uden Undtagelse, som høre i Kjøbstæderne, efter deres Formue og Leilighed maae være pligtige til at høre, hvad der kræves til den aarlige Udgift, Kommunen har. Dette synes at følge ganske ligefrem af Forholdene. Kunde der tilføjede være Tale om nogen Berettigelse til at paaligne de Næringsdrivende en særlig Næringsstat, saa er denne Berettigelse ganske falden bort, efterat Næringsloven er givet, og dette Lovforslag maa derfor, om jeg saa maa sige, betragtes som en Fuldstændiggjørelse af selve Næringsloven; thi Retfærdigheden byder, at de Privilegerede, om jeg saa maa sige, de mere begunstigede Personer nu stilles lige med deres andre Medborgere. Dette er den nærmeste Anledning til, at dette Forslag, der kun udgjør en enkelt Deel af de Communesforslag, der ere forelagte denne Rigsdag, særlig fortjener at komme i Betragtning, og det vilde være godt, om man, inden denne Rigsdagsamling sluttedes, havde ydet Kjøbstæderne den, som det forekommer mig, dem tilkommende Ret og Billighed, der ligger i dette Lovforslag. Jeg bemærkede, at en af Landets første Kjøbstæder har sat sig i Bevægelse for denne Sag. Jeg indleverede igaar til den ærede Formand til Forelæggelse for Thingets Medlemmer de Actstykker, der allerede foreligger i denne Sag, nemlig Aalborg